

Intrapartum zorg en de invloed op borstvoeding

Debonnet Serena

Lactatiekundige IBCLC

BFHI coördinator FOD Volksgezondheid

Voorzitter Borstvoeding en Lactatiekundigen ...

1

2

24u

Dag 6

7.1 Aandeel kinderen dat uitsluitend borstvoeding krijgt op leeftijd 24 uur

	2016	2017	2018	2019
Vlaams-Brabant	81,9	82,1	82,0	82,7
Zuidwest-Vlaanderen	79,9	80,3	80,3	81,8
Limburg	77,0	78,4	77,9	79,3
Oost-Vlaanderen	77,7	77,6	78,0	77,6
West-Vlaanderen	70,4	70,6	71,1	72,2
Vlaams Gewest	77,8	78,2	78,4	79,2

11 Percentage kinderen die op dag 6 uitsluitend borstvoeding krijgt naargelang de provincie
Bron: MIVG - Ingevoerd gegevens kind en ouder

7.3 Uitsluitend borstvoeding naar provincie

	2016	2017	2018	2019
Vlaams-Brabant	88,7	88,7	89,1	89,0
Zuidwest-Vlaanderen	86,7	86,7	87,0	86,9
Oost-Vlaanderen	80,9	80,9	80,7	80,3
Limburg	63,0	63,6	63,2	64,0
West-Vlaanderen	58,3	58,9	59,8	60,4
Vlaams Gewest	65,4	65,5	65,4	66,0

12 Percentage kinderen die op dag 6 uitsluitend borstvoeding krijgt naargelang de provincie
Bron: MIVG - Ingevoerd gegevens kind en ouder

3

Tabel 7: Eigenschappen van de bevalling, Vlaanderen, 2020, N=60 704			
		Aantal	%
Wijze begin van de arbeid (n=60 699)	Spontaan	37 338	61,5
	Inductie	16 216	26,7
	Geplande keizersnede	7 145	11,8
Locoregionale anesthesie (n=60 660)	Ja	43 163	71,2
	Nee	17 497	28,8
Bevallingswijze (n=60 704)	Spontaan hoofdligging	41 041	67,6
	Spontaan stuitligging	208	0,3
	Vacuümextractie	6 013	9,9
	Forceps	134	0,2
	Geplande keizersnede	7 145	11,8
Episiotomie (n=60 702)	Niet geplande keizersnede	6 163	10,2
	Ja	17 824	29,4
	Neen	42 878	70,6

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

4

Bevallen:
Neuro-psych-sociaal gebeuren

WOMAN CENTERED CARE

Intervention for Mothers Who have Experienced Childhood-Related Trauma and Posttraumatic Stress Disorder, K. Kanold

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

5

Physical labor comfort affected breastfeeding self-efficacy 4 weeks and 3 months after childbirth ($p < 0.05$).

1 IN 3

Women identify their birth as being traumatic

- Buitengewoon heftige en schokkende ervaring
- Herbeleven "traumatische gebeurtenis"

- Medisch verloop van bevalling**
inductie, spoed sectio, scheuren, episio, vacuüm, forceps...
- Psychosociale factoren**
na seksueel misbruik/geweld
depressie
ernstige angst voor de bevalling
stress
- Ervaring van de bevalling**
gebrek aan steun door zorgverleners
gevoel verkrachting, mishandeling

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

6

Fig. 1 Schematic representation of the WHO intrapartum care model

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

7

Respectful Mother Friendly Care

BFHI project

- Support door de personen van haar eigen keuze,
- Mogelijkheid **lichte voeding & drinken**
- Niet medicamenteuze pijnbestrijding,
- **Bewegingsvrijheid** tijdens de arbeid,
- Geen routinematige **invasieve procedures**,

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

8

Pijn onmiddellijk postpartum

- Pijn gerelateerd bevalling
- Sectio - episio – scheur- hechtingen
- Discomfort
- Beperkte mobiliteit
- Oncomfortabele houding
- Slechte aanlegtechniek
- Onzorgvuldige aanhappen
- Niet optimaal borststimulatie
- Gewichtsverlies
- Vraag naar kunstvoeding

The Impact of birth-related injury and pain on breastfeeding outcomes
Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

9

Continue begeleiding

- Eigen keuze van de vrouw
- Wensen respecteren
- Duidelijke communicatie
- "Speaking up" voor de vrouw in arbeid
- Respect cultuur
- Medische interventies verwoorden

[Book](#) Debonnet Serena [Education](#) Congres 2022

10

Psychologisch & emotionele ondersteuning

- Meer spontane vaginale bevalling
- Positieve aanmoediging
- Stresshormonen dalen (cortisol)
- Minder pijn
- Minder gebruik analgetica
- Kortere duur arbeid
- Minder instrumentele bevalling
- Minder sectio's

Cochrane Database Syst Rev. 2017. Continuous support for women during childbirth. Cochrane Support Services Clinical Support Program and Uptake Culture to Postpartum Women: A Randomised Controlled Study. 2018

Debonnet Serena [CareEducation](#) Congres 2022

11

12

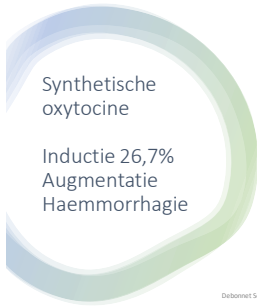

• Synthetic Oxytocine, Dr Sarah Buckley

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

13

Natuurlijke Oxytocine

Hypothalamus
"pulserende" vrijzetting bloedbaan

Gecoördineerde uterine contracties

Hersenen oxytocine werking:
angst reducerend, rustgevend, social interactie

Myo epitheel
Toeschiet reflex
Preventie bloedingen

The Role of Oxytocin and the Effect of Stress During Childbirth: Neurobiological Basis and Implications for Mother and Child
Michael H. Walter^{1,2*}, Harald Abel^{1,3} and Claudia F. Ploger¹, Front. Endocrinol., 27 October 2021

14

Natuurlijke oxytocine

- ____ Multipara meer vrij zetting
- ____ Pijn gewaarwording daalt (+ bevalling ervaring)
- ____ Minder angstig voor bevalling
- ____ **Onmiddellijk huidcontact** zet oxytocine vrij
- ____ Bloed hersenbarrière vrouw: emoties meer interactie met de baby
- ____ Eerste aanleggen: extra oxytocine pulse
- ____ Prolactine – oxytocine receptoren & optimale melkproductie
- ____ Langere totale borstvoedingsperiode

K. Uvink & M. Berg, A. Eklund & Bergström, *Subst. Use & Abuse*, 2020

15

Synthetische oxytocine

Syntocinon®
Vlaanderen 26,7% Inducties

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

16

Desregulatie natuurlijke oxytocine

- Langdurige hoge dosis synt. oxytocine
- Niet 'pulerende'
- Niet door bloed hersenbarrière
- Geen pijnstillend effect
- Geen emotionele aanpassingen 'binding en eerste aanleggen'

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

17

Foetale-bloed hersen barrière

Neuro hormonale status pasgeborene

Onderdrukking primitieve neonatale reflexen:

- Endogene reflex: hand-mond, vingers, gaap, tong
- Eerste oogcontact
- Ritmiek: rooting, zuigen, kaakbeweging en slikken

↓

pre feeding cues onderdrukt- verlaat

Interpartum synthetic oxytocin reduce the expression of primitive reflexes associated with breastfeeding
Alqahtani, Khalid, Ghalib, et al. 2020

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

18

Instinctieve gedrag

- Overleving
- Prikkeling hippocampus
- Rustfase
- Memory
- Verkort
- **Aanleg moeilijkheden**
- **Tepelpijn**

Windstorm et al. 9 stage
Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

19

Synthetische oxytocine

- Risico hyperstimulatie
- Atony en bloedingen
- Foetale hypoxie en/of acidose
- Traumatische ervaring
- **Verhoogde scheiding moeder-kind voor interventie**
- **Verlate eerste aanlegmoment**
- **Melkproductie !**

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

20

**Epidurale verdoving
71,2% Vlaanderen**

Multifactorieel – conflict resultaat

- Verdoving effect
- Stress en pijn reducerend
- Risico hypotensie: gevaar baby
- Minder BV op 6 wkn (French et al)

Leah 2021 018 The connection between temperature epidural analgesia and breastfeeding: A prospective observational study

21

Ferguson reflex :

- "Neural pathway"
- positieve feedback cyclus
- Indaling hoofje
- Druk cervix
- Oxytocine vrijzetting

↓

- Oxytocine release onderbroken
- Arbeid valt stil
- Nood IV **synthetische** oxytocine
- Kunstverlosingen

Copyright © 2008 Pearson Education, Inc. Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

22

Epidurale & IV oxytocine

- Primitieve neonatale aanhapreflex CZS
- 'rooting reflex' korter tot D2
- Honger & overlevingssignaal
- Moeilijk aan te leggen (Brazelton)
- Tepel niet vinden
- Zuigedrag onderdrukt
- Minder stimulatie
- Minder melkproductie
- Meer gewichtsverlies
- Risico KV-Bijvoeding

Epidural Analgesia With or Without Oxytocin, but Not Oxytocin Alone, Administered During Birth Disturbs Infant Pre-Feeding and Sucking Behaviors and Maternal Oxytocin Levels in Connection With Breastfed Prolonged Lactation (Takahashi et al., June 2021)

23

Instrumentele bevalling na epidurale

Vacuüm extractie 9,9%

- Verlate uitdrijvingsfase
- Extra druk hoofd met overdreven "molding"
- Asymmetrie gelaat
- Hoofdtrauma abnormale tractie
- Caput succedaneum
- Cephaal hematoom
- Macrosom: tractie hoofd nek/ brachial plexus

Effects of epidural analgesia on labor length, instrumental delivery, and neonatal short-term outcome (Jain et al., 2018)

Debonnet Serena CareEducation Congres 2022

24

Borstvoeding

- Goede start: nek-mond-hoofd-kaken
- Coördinatie zuigen-slikken-adem
- Pijn pasgeboren
- Spierspanning kaken
- Verlate zuigreflex
- Zwakke zuigkracht
- Cave : melktransfert
- Suboptimale productie
- Verlate lactogenese II

DebonnetSerena CareEducation Congres 2022

25

Observeer de baby

- Asymmetrie gelaat (**congenitale Muscular Torticollis**)
- Caput
- Vervorming schedel
- Retrognatie
- Reflexen
- Ondersteun borstvoeding
- "The great pretenders" 35-37 wkn
- Levendig – goed ontwikkeld
- Onrijp-moeilijke BV

DebonnetSerena CareEducation Congres 2022

26

Niet medicamenteuze pijnstilling

DebonnetSerena CareEducation Congres 2022

27

Arbeid dynamische posities

- Bewegingsvrijheid
- Ontspanning spieren bekken, lage rug, bovenbenen
- Flexibel sacrum positie
- Bekken in-en uitgang verruimen
- Passage geboortekanaal
- Beperkte 'druk' op het hoofd
- Verkort uitdrijvingsfase
- Minder instrumentele bevallingen
- Onmiddellijk huidcontact
- Start borstvoeding

Effects of flexible versus pessaries during the second stage of labour on maternal and neonatal outcomes: A systematic review and meta-analysis, June 2020
Journal of Obstetrics and Gynaecology 20(1)

Debonnet Serena Care4Education Congres 2022

28

Scheiding moeder-kind-verlaat huidcontact -angeboren reflexen wordt niet benut
Verlaat eerste voedingsmoment
Aanlegproblemen - discomfort-Slechte aanlegtechniek -Pijn sensatie -Onvolledig borstlediging

Prelabour sectio:
geen oxytocine boost bij huidcontact, geen Ferguson effect

Intravenous vocht:
meer stuwung
Gewichtsverlies baby

Sectio :
Dag 2 minder oxytocine en minder melkproductie
Lactogenese II later

Spoedsectio :
lagere prolactine

Maternal plasma levels of oxytocin during breastfeeding—A systematic review, Journal of Obstetrics & Gynaecology, 1 June 2020
DETERMINANTS OF THE 2004-2010 BREASTFEEDING BEHAVIOR SURVEY: A NATIONAL LONGITUDINAL STUDY, 2012-2020, Journal of Obstetrics & Gynaecology

29

In conclusie:

- Bewustwording : Mother Friendly Care
- GVO : invloed bevalling-BV
- Borstvoeding ondersteunende bevallings omgeving
- Optimaal veilig huidcontact
- Manueel kolven
- Stimuleren melkproductie

Foto: Boeven de waken over

30

<https://www.bvl-borstvoeding.be>
<https://www.vroedvrouwen.be/bewegingsvrijheid>

Debonnet Serena
bfhcoördinatie@gmail.com

Vragen

Debonnet Serena Care4education Congres 2022

31
